

Konserniohje

Hyväksytty 19.3.2018

Voimaantulo 1.4.2018

Sisällysluettelo

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	3
2. Orivesi-konserni ja konserniohjeen soveltamisala	3
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	4
4. Konserniohjeen sitovuus	4
5. Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako.....	5
6. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	6
7. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa	6
8. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	7
9. Tiedottaminen ja kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen.....	8
10. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat	8
11. Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	9
12. Kaupungin tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	9
13. Yhtiökokous.....	10
14. Yhtiön hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtävät	10
15. Yhtiön toimitusjohtaja.....	11
16. Kaupunkikonsernin tarkastus	12

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Oriveden kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, ennakoitavuus sekä pääomien käytön tehokkuus. Kaupunkikonsernia ohjaavina asiakirjoina ovat valtuuston hyväksymät kaupunkistrategia ja konserniohje.

Kaupunkistrategia on kaupungin johtamisen väline, jonka tulee sisältää myös omistajapoliittisia linjauksia. Omistajapolitiikalla linjataan mm. se, missä kaupungin on pitkällä tähtäimellä perusteltua olla mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kaupunki omistajuudella tavoittelee. Kaupunkistrategiassa voidaan asettaa myös kehittämistavoitteita tai muita omistajapoliittisia tavoitteita tytäryhteisöille tai muille konserniin kuuluville yhteisöille.

Konsernijohdon tulee omistajaohjauksen ja eri vuorovaikutuksen keinoin viestiä yhtiöitä koskevat talouden ja toiminnan tavoitteet tytäryhteisöille, jotta ne voivat toiminnassaan edistää kaupunkistrategiassa ja talousarviossa niille asetettuja tavoitteita. Aktiiviseen omistajaohjaukseen kuuluu aktiivinen vuoropuhelu tytäryhteisön kanssa yhteisön tavoitteista ja odotuksista.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupungin kokonaisetuhuomioon ottaen.

Kaupungin strategiassa määritellään linjaukset omistajapoliittista ohjausta koskien sekä määritellään myös konserniyhteisöjä koskevat strategiset tavoitteet. Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja konserniyhtiöille asetettavat toiminnan ja talouden tavoitteet määritellään vuosittain osana talousarvion laadintaa perustuen kaupunkistrategiaan ja huomioiden kunkin yhtiön toimialan merkittävyys ja riskit.

Oriveden kaupunkistrategian mukaan kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen. Omistajaohjausta vahvistetaan ja omistuksia hallitaan läpinäkyvään ja luotettavaan toimintamalliin perustuen. Lisäksi tytäryhteisöjen toiminnan tulee tukea kaupunkistrategian toteuttamista ja raportoida siitä konsernijohdolle.

2. Orivesi-konserni ja konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kaupunkiyhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Oriveden kaupungin kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat tytäryhteisöt:

- Oriveden Kotikoivu Oy (100 %)
- Orivesi-talo Oy (100 %)
- Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma (100 %)
- Oriveden Jäähalli Oy (51,49 %)

Kaupungin osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhtymistä.

Kaupungin osakkuusyhteisöjä ovat seuraava yhteisö:

- Oriveden Aluelämpö Oy (50 %)

Kaupunki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
- Pirkanmaan liitto

Edellä mainittujen lisäksi kaupungilla on myös ns. omistusyhteisyhtiöitä, joita ei kuitenkaan miltään osin yhdistellä kaupungin konsernitilinpäätökseen eivätkä ne ole osa Oriveden kaupunkikonsernia.

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Valtuusto päättää kuntalain 47 §:n mukaisesti konserniohjeesta.

Konserniohje tulee käsitellä ja hyväksyä kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan. Konsernijohto edellyttää, että konserniohjeen käsittelyä koskeva yhtiön toimielimen pöytäkirjanote toimitetaan Oriveden kaupungille.

4. Konserniohjeen sitovuus

Konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä, perus- tai osakassopimuksesta muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten osakeyhtiö-, yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta viipymättä kirjallisesti konsernijohtolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai omistajalle.

5. Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako

Konserniohjeella ohjataan sekä kaupungin omia toimielimiä ja viranhaltijoita että konserniin kuuluvia tytäryhteisöjä.

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja.

Konsernijohto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohto arvioi vuosittain osana tilinpäätöstä kaupungin kokonaisedun toteutumisen ja riskienhallinnan kannalta omistaja-ohjauksen tuloksellisuutta.

Kaupungin omistajanvaltaa eri yhteisöissä käyttävien edustajien tulee yhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa toimielimissä ottaa huomioon konsernijohtoon antamat omistajapoliittiset ohjeet tai pysyväisluonteiset konsernijohtoon antamat määräykset.

Oriveden kaupunkikonsernissa konserniohjaukseen liittyvä toimivallanjako on seuraava:

Valtuusto

- päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista,
- päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista,
- hyväksyy omistajapoliittiset linjaukset,
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen osana kaupungin tilinpäätöstä,
- hyväksyy konserniohjeen ja
- päättää yhteisöjen perustamisesta

Kaupunginhallitus

- päättää konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämisestä, konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan organisoinnista sekä yhteisöille, joissa kunnalla on määräysvaltaa, asetettavista erillisistä tavoitteista ja niiden seurannasta,
- päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä,
- päättää sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä,
- päättää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta sekä antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta,
- antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtaja

- johtaa kaupunkikonsernia sekä vastaa sen strategisesta ja operatiivisesta kehittämisestä ja
- päättää omistajaohjauksesta kiireellisissä asioissa, jotka tehdään yhtiökokousta pitämättä.

Talous- ja hallintojohtaja

- vastaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan valmistelusta ja käytännön toimenpiteistä,
- toimii kaupunginjohtajan lisäksi yhteyshenkilönä konsernijohtoon ja konserniyhteisöjen välillä ja osallistuu tarvittaessa asiantuntijana kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokouksiin, joissa hänellä on oikeus käyttää puhevaltaa.

6. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen sisältyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista. Asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Investointien suunnittelussa tulee huomioida myös vero- säännökset sekä myös valtiontukia koskeva sääntely ja näiden vaikutukset koko kaupunkikonsernin näkökulmasta tarkasteltuna.

Kaikki merkittävien taloudellisten ratkaisujen osalta tytäryhtiön tulee hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa. Lainarahoitusta tarvittaessa tytäryhteisön tulee neuvotella kaupunginjohtajan tai talous- ja hallintojohtajan kanssa ennen lainatarjousten pyytämistä.

Kaupunki voi kuntalain 129 §:n mukaisesti myöntää takauksen markkinoilla toimivalle yhteisölle, jos yhteisö kuuluu kaupunkikonserniin. Takauksen myöntämisen vakuudeksi yhteisön tulee antaa emolle vastavakuus, jonka suuruus vastaa takauksen pääomaa kerrottuna luvulla 1,3.

7. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa

Konserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoa hankittava konsernijohtoon ennakkokäsitys strategisesta tai merkittävästi yhteisön tai kaupungin toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen liittyvästä asiasta.

Yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kaupungin konsernijohtoon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen,
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen,
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kaupunkistrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista,
- yhtiöjärjestyksen muuttaminen,
- pääomarakenteen muuttaminen,
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit,
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus,
- kiinteistö- ja yrityskaupat,
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi,
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen,

- johdannaisinstrumenttien käyttö,
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen,
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset,
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä,
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenetelyyn hakeutuminen.

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Mikäli ennakkokäsitysmenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, konsernijohton määrittäjä taho huolehtii siitä, että tarvittaessa pöytäkirjanotteeseen, jolla henkilö valtuutetaan edustamaan kaupunkia yhtiökokouksessa, sisällytetään kaupungin kannanotto ennakkokäsitysmenettelyn alaiseen asiaan.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekokehityksellä, vaikka kaupungin ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä. Tytäryhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemisistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

8. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin tytäryhteisön ja kaupunkiyhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöraportoinnissa mukana olevien yhteisöjen tulee toimittaa emolle tarvittavat tiedot talousjohdon antamisen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kaupungille puolivuositin raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehityksestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on viipymättä kirjallisesti raportoitava konsernijohtolle. Tytäryhteisöjen on lisäksi raportoitava erikseen, mikäli sen toiminta ei vastaa oletettua kehitystä.

Tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi.

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaan yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjä, kuntalain mukaisia konsernisääntöjä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot konsernitalinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitalinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamiseksi.

Tytäryhteisöjen tulee esittää konsernijohdolle hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat. Yhtiön toimitusjohtaja raportoi konsernijohdolle tilikauden aikana pidetyistä kokouksista lähettämällä esityslistat ja pöytäkirjat konsernijohdolle. Liikesalaisuuksia ja muita salassa pidettäviä tietoja tulee käsitellä siten, että ne eivät joudu sivullisten tietoon. Tytäryhtiöiden toimittamassa kaupungille salassa pidettäviä tietoja sisältäviä asiakirjoja, sen on tehtävä asiakirjoihin tätä koskevat merkinnät.

Konserniyhteisöjen tulee huolehtia hallitustensa jäsenten osalta riittävästä vastuuvakuutuksesta.

9. Tiedottaminen ja kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kuntalain 6 §:n mukaisesti kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistuksen, sopimuksen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Yhteisön on oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön on informoitava kaupunkia ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja ja kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Kaupunkikonsernin viestinnässä tulee noudattaa avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita. Kaupungin luottamushenkilöillä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

10. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat

Konserniyhteisöille voidaan tarvittaessa antaa sitovia ohjeita sisäisten palvelujen käytöstä, mikäli se katsotaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta tarpeelliseksi.

Hankintalain mukaan kuntien lisäksi myös kuntien määräysvallassa olevien yhteisöjen tulee kilpailuttaa hankintansa julkisen hankintalain mukaisesti. Konserniyhteisöjen tulee noudattaa

kaupungin hankintaohjeita. Konserniyhteisöjen hallituksen on valvottava, että kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä, joissa kunnalla on enemmistö, noudatetaan lakia ja asetuksia julkisista hankinnoista.

Konserniyhteisöjen tulee hankkia palvelunsa konsernin sisältä. Tarvittaessa konsernijohto voi antaa luvan toisenlaiseen hankintaan, mikäli se on yhtiön toiminnan kannalta perusteltua.

Kaupunkikonsernin yhteisöissä tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää samoja tietojärjestelmiä sekä noudattaa yhteisiä tietohallinnon strategioita ja toimintaohjeita. Konserniyhteisöjen tietojärjestelmien kehittäminen toteutetaan yhteistyössä kaupungin tietohallinnon kanssa.

Konserniyhteisöjen tulee neuvotella toimitilojen hankinnasta ja niihin tehtävistä merkittävistä muutostöistä kaupungin johdon kanssa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

11. Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kaupunginhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen.

Kuntalain 47 §:n mukaan kaupungin tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys. Hallituksen jäsenten valinnassa on kiinnitettävä huomiota lisäksi jäsenten riippumattomuuteen ja mahdollisten eturistiriitojen vaikutukseen yhteisön hallituksen toimintaan. Nimitysprosessissa kiinnitetään huomiota jäsenten sitoutumisvalmiuteen useammaksi vuodeksi, kehitymisvalmiuteen ja hallituksen toimivuuteen kokonaisuutena.

Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen voidaan nimetä myös kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä asiantuntijaksi, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua. Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhtiöiden hallitukseen voidaan nimetä asiantuntemuksen perusteella myös kaupungin viranhaltijoita.

Kiinteistöyhtiöiden tulee hallitusjäsenten valinnassa huomioida myös asukasdemokratian toteutumisen noudattaminen.

12. Kaupungin tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Kuntalain 47 §:n mukaan konserniohjeisiin tulee sisällyttää tarpeelliset määräykset kaupungin tytäryhteisön hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Konserniyhteisöjen tulee toiminnassaan noudattaa soveltuvin osin tämän konserniohjeen lisäksi myös muita kaupunkikonsernin hyvään hallinto- ja johtamistapaan liittyvää ohjeistusta sekä hallintolain ja hankintalain säädöksiä.

Yhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon periaatteet osana konserniohjeen hyväksymistä siten, että ne varmistavat tytäryhteisöissä toteutuvaksi terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja

riskienhallinta ja että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuutena turvaten.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee laatia hallituksen työskentelyä ohjaava työjärjestys ja hallituksen tulee suorittaa myös toiminnan itsearviointia kaupungin antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvalle ja kaupunginhallituksen erikseen nimeämälle henkilölle on annettava yhtiön hallituksen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeus.

13. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekoeelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista.

Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksessa kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan määräämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana kokouksessa, jossa päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielimien välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi ja osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi. Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava nimetyn yhtiökokousedustajan tai konsernijohdon kanssa. Yhtiökokouksen ajankohdasta ja kokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohdolle.

Yhtiökokouskutsu liitteineen osoitetaan ja toimitetaan nimetylle yhtiökokousedustajalle. Lisäksi se toimitetaan sähköpostilla kaupungin kirjaamoon sekä kaupunginjohtajalle.

Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kaupungille viipymättä sen valmistuttua. Yhtiökokousedustajan on tarvittaessa raportoitava yhtiökokouksen asioista konsernijohdolle.

14. Yhtiön hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen tehtävät

Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua sekä huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja. Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että sillä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia, jonka toteuttamista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti ja riittävän usein.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtainen vahingonkorvausvastuu voi syntyä muun muassa vaadittavan huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnillä, rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjестystä. Vahingonkorvausvastuu voi myös syntyä jättämällä noudattamatta ilman siihen oikeuttavaa perustetta Oriveden kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta tai muuta omistajaohjeistusta siten, että siitä aiheutuu merkittävää vahinkoa yhtiölle tai kaupunkikonsernille.

Hallituksen kokousten esityslistat tulee toimittaa tiedoksi kaupunginjohtajalle ja talous- ja hallintojohtajalle mahdollista kokoukseen osallistumista varten.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen,
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti,
- toimia toimitusjohtajan esimiehenä,
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla,
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii,
- hyväksyä toimitusjohtajan laatiman esityslistan hallituksen kokouksia varten,
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä,
- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhtiöissä noudatetaan kaupungin omistajapolitiittisia ohjeita ja konserniohjetta,
- huolehtia siitä, että mahdollisissa konsernijohdon ennakokäsityksen selvittämisen piiriin kuuluvissa asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakokäsitys,
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan,
- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä,
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. kaupungin konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä,
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä sekä
- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa ja työskentelytapojensa itsearvioinnin.

15. Yhtiön toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavalliseen tai laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiirinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajan nimittää ja erottaa hallitus.

16. Kaupunkikonsernin tarkastus

Tilintarkastus

Kuntalain 122 §:n mukaan kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö. Konserniyhteisöjen tilintarkastus on kuitenkin järjestettävä kohdeyhteisön yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tai vastaavan määräyksen sekä ao. konserniyhteisöä koskevien tilintarkastussäännösten edellyttämällä tavalla. Tämä tarkoittaa mm. konserniyhteisöä koskevien tilintarkastajan auktorisointivaatimusten noudattamista. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida myös tytäryhteisön yhtiöjärjestyksessä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutumisen ja kaupunkikonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

Sisäinen tarkastus

Emokaupungin mahdollisella sisäisellä tarkastuksella (voi olla myös ostopalveluna toteutettava) on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.